

TIO/TTI

Muistio
9.10.2023

VN/26482/2022
Julkisuus

EU:n digi- ja datasäädösten toimeenpanon koordinaatioryhmän kokousmuistio

Aika: keskiviikko 13.9.2023 klo 9.00-11.00

Paikka: Eteläesplanadi 4, Sali 4 ja Teams-yhteys

Osallistujat: **Puheenjohtaja:**
Maria Rautavirta, yksikön johtaja, liikenne- ja viestintäministeriö

Jäsenet:

Kimmo Janhunen, johtava asiantuntija, oikeusministeriö
Ismo Parviainen, johtava asiantuntija, sisäministeriö
Niina Blomberg, Kaupallinen sihteeri, ulkoministeriö
Teemu-Pekka Virtanen, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö
Viveca Still, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö
Maria Hauptmann, johtava asiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö
Iiro Ihanamäki, erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö
Mika Tuikkanen, johtava tietohallintoasiantuntija, maa- ja metsätalousministeriö
Jaakko Rastas, erityisasiantuntija, ympäristöministeriö
Juha Järvinen, erityisasiantuntija, ympäristöministeriö
Sami Nenonen, korkeakouluharjoittelija, ympäristöministeriö
Sini Wirén, yksikön johtaja, liikenne- ja viestintäministeriö
Anna Wennäkoski, erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö
Kristiina Pietikäinen, viestintäneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö
(poistui klo 10:10)
Antti Saastamoinen, johtava ekonomisti, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Jenni Koskinen, verkostojohtaja, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Tanja Stormbom, lakiasianpäällikkö, Valtiokonttori
Pasi Piela, kehittämisspäällikkö, Tilastokeskus (poistui klo 9:56)
Niina Heikman, ylitarkastaja, Tietosuojaavaltuutetun toimisto
Hannu Mäkelä, kehitysjohtaja, Digi- ja väestötietovirasto
Juho Partanen, lakimies, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Valvira

Amanda Mäkelä, erityisasiantuntija, oikeusministeriö
Tuomas Kaivola, lainsäädäntöneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö
Päivi Karkkola, johtava asiantuntija, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Sihteeri:

Lotta Engdahl, erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio. Jäsenmuutosasioina on ilmoitettu, että liikenne- ja viestintäministeriön palveluosaston edustajan Aino Siparin tilalle tulee yksikön johtaja Sini Wirén.

3. Tilannekatsaus säädösaloitteiden osalta

a) Tilannekatsaus EU-lainsäädännön osalta

Tekoälyasetuksen tilannekatsaus

Maria Hauptmann kertoi tekoälyasetuksen tämänhetkisestä tilanteesta. Asetuksen käsittely on nyt trilogivaiheessa. Tavoitteena on saavuttaa yhteisymmärrys vuoden 2023 loppuun mennessä. Euroopan parlamentin kanta on tietyiltä osin tiukempi kuin neuvoston kanta. Neuvotteluissa on edelleen avoinna keskeisimmät kysymykset, esim. tekoälyn määritelmä, kielletyt ja korkean riskin tekoälykäyttötapaukset. Haasteina tulevissa asetusehdotuksen neuvotteluissa tulee olemaan mm, jos tekoälyavusteinen reaaliaikainen ja jälkikäteinen biometrinen etätunnistaminen olisi kiellettyä, jos ns. sääntöpohjainen automaatio ei jäisi tekoälyn määritelmän ulkopuolelle, jos korkean riskin tekoälyjärjestelmiä velvoitettaisiin rekisteröitymään EU:n julkiseen tietokantaan tietyillä kriittisillä sektoreilla ja jos perustamallien tarjoajille asetetaan kohtuuttoman raskaita velvoitteita. U-jatkokirjettä käsitellään parhaillaan eduskunnassa.

Keskustelussa nousi esiin mm. se missä sääntöpohjaisen automaatiojärjestelmän ja tekoälyn määritelmän raja menee. Joskus sääntöpohjaiset automaatiojärjestelmät menevät niin monimutkaisiksi, ettei niitä enää ihmisälyllä pysty ymmärtämään, jolloin ne käytännössä saattavat olla tekoälyjärjestelmiä. Lisäksi pohdittiin biometrisen etätunnistamisen käyttötapauksia, ihmisoikeusvaikutusten huomioimista tekoälyasetuksessa ja tekoälyasetuksen soveltamista avusteisteisiin järjestelmiin.

Kokouksessa esitetyt diat löytyvät [Tiimeri-tilasta](#).

Yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanoa koskevat täydentävät menettelysäännöt

Amanda Mäkelä kertoi komission asetusehdotuksesta yleistä tietosuoja-asetusta täsmäntävästä sääntelystä. Asetusehdotus harmonisoisi tietosuojaviranomaisten yhteistyömenettelyjä rajatylittävissä tapauksissa. Pää tavoitteina on 1. sujuvoittaa ja tehostaa yhteistyömenettelyä sekä 2. varmistaa valituksen tekijöille ja tutkinnan kohteena oleville asianmukaiset menettelylliset oikeudet. Asetusehdotuksessa säädettäisiin muun muassa pakollisesta valituslomakkeesta rajat ylittäviin tapauksiin, keskeisten näkökohtien tiivistelmästä, oikeudesta tulla kuulluksi, tietoihin pääsystä ja salassapidettävistä tiedoista, viranomaisten välisestä tiedonvaihdosta ja täsmennettäisiin kiistanratkaisumenettelyä koskevia säännöksiä. Suomelle keskeisimpiä kohtia ovat yhteistyömenettelyjen sujuvoittaminen sekä varmistaa asiakirjajulkisuus sekä huomioida ehdotuksen suhde kansalliseen hallinto- ja julkisuuslainsäädäntöön. U-kirjelmä on toimitettu eduskunnalle 7.9.2023. Käsittely EU:n neuvoston tietosuojatyöryhmässä

on alkanut. Keskustelussa tuli esiin, että asiaa on käsitelty jo jonkin aikaa työryhmässä. Huomioitiin, että asetus palvelee erityisesti tietosuojaviranomaisia, mutta välillisesti edistää myös rekisteröityjen oikeuksien toteutumista.

Kokouksessa esitetyt diat löytyvät [Tiimeri-tilasta](#).

Yleistä tietosuoja-asetusta koskeva arviointityö

Amanda Mäkelä kertoi komission tietosuoja-asetuksen arvioinnista. Arviointityö perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 97 artiklaan. Ensimmäinen arviointi on tehty vuonna 2020. Tämän arvioinnin lausuntokierros oli elo-syyskuussa ja nyt valmistelussa on E-kirje. Lausuntopalautteen mukaan edelleen kaivataan selkeytystä ja lisäohjeistusta tietyiltä aloilta (mm. tieteellinen tutkimus, anonymisointi/pseudonymisointi ja pilvipalveluiden käyttö). Tarkoituksena on saada asia joulukuun neuvoston kokoukseen hyväksyttäväksi (4.12.).

Keskustelussa nostettiin esiin EU:n digi- ja datataloutta koskevan sääntelyn ja tietosuoja-asetuksen suhde ja yhteensopivuus. Lisäksi keskusteltiin, millä tavalla tasapainotetaan tietosuoja-sääntelyn tavoitteita yhtäältä varmistaa korkea henkilötietojen suoja, mutta toisaalta varmistaa vapaa tietojen liikkuvuus ja tiedon parempi hyödyntäminen. Tähän toivotaan selkeyttä erityisesti Euroopan tietosuojaneuvostolta EDPB:ltä.

Kokouksessa esitetyt diat löytyvät [Tiimeri-tilasta](#) (Diasta 8 eteenpäin).

b) Eduskunnalle syysistuntokaudella 2023 ja kevätkaudella 2024 annettavat hallituksen esitykset digi- ja data-asioissa

Käytiin yhdessä läpi eduskunnalle annettavat hallituksen esitykset syys- ja kevätlukukaudella 2023-2024. Sovittiin, että jokainen merkitsee listassa ne esitykset, joissa on digi- tai data-asioita. Lisäksi listaan olisi hyvä lisätä yhteyshenkilö kyseisen aloitteen osalta ja ne viikot, jolloin esitys on ajateltu laittaa lausunnon ja se viikko, jolloin esitys on ajateltu viedä eduskuntaan. Liite löytyy [Tiimeri-tilasta](#) kohdasta muu aineisto.

EU:n datasääntelyn seuraamusten täytäntöönpano

Tuomas Kaivola esitteli datasääntelyyn liittyviä huomioita seuraamusten täytäntöönpanon osalta. Tällä hetkellä EU-säädöksissä on aiempaa enemmän ja yksilöidympiä seuraamussäännöksiä, mikä asettaa haasteita seuraamussääntelyn yhtenevyydelle ja yhteensovittamiselle. Käytiin läpi yleisiä valvontaan ja viranomaisyhteistyöhön liittyviä lähtökohtia ja kolme esimerkkitapausta täytäntöönpanosta (DGA, DSA ja NIS2). Seuraamussääntelyn toimeenpano edellyttää valvovaa viranomaista / valvovia viranomaisia. Usein EU-säädöksessä on myös menettelysääntelyä. Sääntelyssä tulee huomioida mm. kaksoisrangaistavuuden kieltä ja itsekriminointisuoja, sekä EU-oikeudelliset periaatteet (mm. tehokkuus- ja vastaavuusperiaate, vilpittömän yhteistyön periaate, hallinnollinen autonomia ja prosessuaalinen autonomia).

Kokouksessa esitetyt diat löytyvät [Tiimeri-tilasta](#).

4. Viranomaistehtävien tiedonhallinta käytännössä, case datanhallinta-asetus Traficom

Päivi Karkkola esitteli, kuinka viranomaistehtävien tiedonhallinta käytännössä on järjestetty Traficomissa. Käytiin läpi datanhallinta-asetuksessa määritelty toimivaltaisen viranomaisen tehtävät, Ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyt ja ilmoitukset komissiolle. Lisäksi saimme kuulla, kuinka valvonta toteutetaan Traficomissa. Jatkossa Traficom tulee osallistumaan Euroopan datainnovaatiolautakunnan työhön, vastaa viestinnästä mm. tekemällä ohjeet toimijoille ja kansalaisille, sekä valmistelee muun tarvittavan dokumentaation. Prosessi dokumentteineen ja pohjineen on valmis SVPL:n muutosten voimaantulella (1.1.2024).

Keskustelussa nostettiin esiin, että DVV on valmistelemassa ohjetta siitä, mitä tietoja keskitettyyn tietopisteeseen tulee jatkossa toimittaa.

Kokouksessa esitetyt diat löytyvät [Tiimeri-tilasta](#).

5. Muut asiat

Seuraava kokous on 8.11. klo 9.00-11.00 osoitteessa Eteläesplanadi 4. Myös etäosallistuminen on mahdollista.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:00.